

Interreg

Mecklenburg-Vorpommern/Brandenburg/Polska

EUROPEAN UNION

NEWSLETTER

FUNDUSZ MAŁYCH PROJEKTÓW INTERREG V A

Komunikacja-Integracja-Współpraca

dofinansowany ze środków Programu Współpracy Interreg V A Meklemburgia-Pomorze
Przednie/Brandenburgia/Polska w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna”
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz budżetu państwa.

Interreg

Mecklenburg-Vorpommern/Brandenburg/Polska

EUROPEAN UNION

REDAKCJA

Wydawca:

Stowarzyszenie
Gmin Polskich
Euroregionu Pomerania

Kommunalgemeinschaft Euroregion
POMERANIA e.V.

Osoby odpowiedzialne:

Jolanta Grenke
jolanta.grenke@pomerania.net
Aleksandra Warska
ola.warska@pomerania.org.pl

Zespół redakcyjny:

Jolanta Grenke
Irena Stróżyńska
Aleksandra Warska

Tłumaczenie:

Jolanta Grenke
Anna Kretowicz

Projekt:

Aleksandra Warska

Biuletyn dostępny jest w wersji
elektronicznej w dwóch wersjach
językowych (polskiej i niemieckiej)
za pośrednictwem stron internetowych:

www.pomerania.org.pl

www.pomerania.net

Jest wydawany przy wsparciu finansowym
ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju
Regionalnego w ramach Programu Współpracy
Interreg V A Meklemburgia-Pomorze Przednie/
Brandenburgia/Polska oraz budżetu państwa
jako promocja projektu Fundusz Małych Projektów
Interreg V A Komunikacja-Integracja-Współpraca.

Szanowni Czytelnicy,

Rok 2018 wielkimi krokami zbliża się ku końcowi. Jeszcze tylko kilka dni dzieli nas od Świąt Bożego Narodzenia. Zaraz potem staniemy u progu Nowego Roku. Wykorzystajmy nadchodzący okres świąteczno-noworoczny do zatrzymania się i do refleksji. Zastanówmy się, co jest naprawdę ważne w życiu. Na pewno zdrowie i szczęście, a przecież nie możemy ich zawinąć w ozdobny papier i podarować jako prezent pod choinkę. Zdrowie, szczęście oraz życie w pokoju to dary, za które powinniśmy być ogromnie wdzięczni.

Darem jest także czas, którego, podobnie jak zdrowie i szczęście, nie możemy zapakować jako prezent, ale w odróżnieniu od nich możemy podarować drugiemu człowiekowi. Czas jest prawdopodobnie najcenniejszym dobrem, którym możemy kogoś obdarzyć. Z tego względu dlatego dziękujemy Państwu za czas, który zainwestowaliście w roku 2018 w polsko-niemieckie projekty!

Czytając aktualny numer naszego Newslettera, będziecie mieli Państwo możliwość przyjrzenia się niektórym projektom zrealizowanym w mijającym roku.

Fundusz Małych Projektów, który już od 2000 r. jest wdrażany w ramach programu Interreg (wtedy jako Interreg III), stał się obecnie niezbędnym instrumentem promowania lokalnych projektów i spotkań transgranicznych.

Od początku swojego istnienia Fundusz Małych Projektów wspiera szeroką paletę projektów. To, co jest szczególnie ważne, to fakt, że projekty powstają oddolnie i spełniają konkretne oczekiwania. Każdy pojedynczy projekt, bezpośrednio lub pośrednio, redukuje granice. Umacnia partnerstwa i tworzy nowe. Mieszkańcy Euroregionu spotykają się, poznają się, uczą się od siebie nawzajem i przyczyniają do zmniejszania uprzedzeń, które niestety nadal są odczuwalne po obu stronach granicy.

W tym duchu życzymy Państwu z głębi naszych serc, abyście w trakcie nadchodzących Świąt mieli dużo czasu dla siebie i bliskich, abyście w gronie Waszych najbliższych mogli się cieszyć spokojem i radością.

***Życzymy Państwu oraz Państwa bliskim
wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz szczęśliwego Nowego Roku 2019 w zdrowiu i dostatku.***

Andrea Gronwald, Dyrektor Związku Komunalnego Europaregion POMERANIA e.V.
Paweł Bartnik, Dyrektor Biura Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania

Wymiana doświadczeń euroregionów

Przedstawiciele dwóch Euroregionów: Pro-Europa Viadrina i „Sprewa – Nysa – Bóbr”, gościli we wrześniu z krótką wizytą studyjną w biurze SGPEP w Szczecinie.

Odwiedziny związane były z realizowanym przez polskie i niemieckie biura obu euroregionów Projektem DIALOG. Celem projektu

jest transgraniczny DIALOG pomiędzy instytucjami oraz organizacjami współpracy polsko-niemieckiej na pograniczu brandenbursko-lubuskim, jak również kwalifikowanie oraz uwrażliwienie i doksztalcanie osób z Polski i Niemiec, zajmujących się w swoich instytucjach na co dzień współpracą i tematyką transgraniczną.

Z naszej strony w spotkaniu udział wzięły: **Aleksandra Piasecka** (UM Szczecin), która zaprezentowała jeden z flagowych projektów Szczecina, realizowanych w programie Interreg VA MV/BB/PL, czyli naukę języka polskiego i niemieckiego pt. „Nauczanie języka sąsiada od przedszkola do zakończenia edukacji – kluczem do komunikacji w Euroregionie Pomerania” oraz **Agnieszka Królikowska**, dyrektor przedszkola nr 8 w Szczecinie, które to realizuje szereg projektów w ramach Funduszu Małych Projektów Interreg V A. **Iwona Kowalczyk** (Jednostka Centralna Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży) oraz **Aleksandra Warska** (Fundusz Małych Projektów Interreg V A) przedstawiły krótką prezentację, dotyczącą realizacji w naszym euroregionie giełd partnerskich.

Spotkanie było także doskonałą okazją do wymiany doświadczeń pomiędzy pracownikami trzech euroregionów.

Kolejne posiedzenie Forum Polskich Regionów Granicznych

W dniu 20 września 2018 odbyło się **XXV posiedzenie Forum Polskich Regionów Granicznych**, które poprzedziło swymi obradami uroczysty Jubileusz Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr”. Tegoroczne spotkanie miało miejsce w Zielonej Górze, któremu przewodniczył prezes FPRG Czesław Fiedorowicz.

Było to kolejne spotkanie przedstawicieli euroregionów pracujących na rzecz rozwoju współpracy transgranicznej na wszystkich polskich granicach. Podczas intensywnych obrad zostały przedstawione

bieżące sprawy poszczególnych euroregionów oraz stan wdrażania Funduszu Małych Projektów na różnych granicach.

Jednym z istotnych zagadnień była dyskusja nad systemem wdrażania Funduszy Małych Projektów w kolejnej perspektywie finansowej. Podczas spotkania omawiano nowe projekty Rozporządzeń PE i Rady UE oraz wprowadzono propozycje zmian do niniejszych rozporządzeń.

82. Polsko-Niemieckie Forum Biznesu "Media społecznościowe i technologie cyfrowe w przemyśle turystycznym"

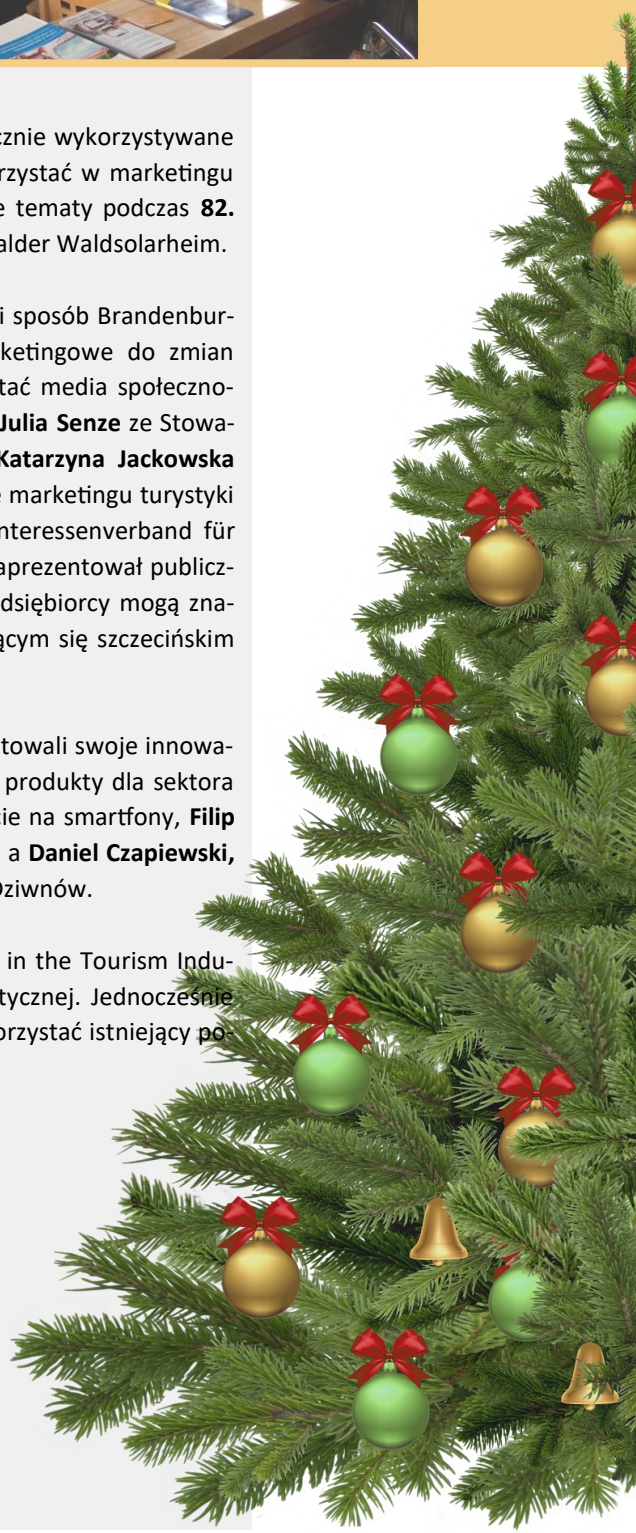

W jaki sposób media społecznościowe i technologie cyfrowe mogą być skutecznie wykorzystywane w branży turystycznej? Jakie instrumenty digitalizacji można rozsądnie wykorzystać w marketingu turystycznym? Eksperti z dziedziny informatyki i turystyki omawiali te i inne tematy podczas **82. Polsko-Niemieckiego Forum Biznesu**, które odbyło się 15.11.2018 r. w Eberswalder Waldsolarheim.

Na początku spotkania **Martin Fennemann** i **Damian Greś** przedstawili, w jaki sposób Brandenburgia i województwo zachodniopomorskie dostosowują swoje strategie marketingowe do zmian cyfrowych. Przykład, jak przy niewielkim budżecie można ciekawie wykorzystać media społecznościowe oraz Internet do zaprezentowania swojego produktu, zaprezentowała **Julia Senze** ze Stowarzyszenia Turystyki Barnim Nature Park. Z kolei na przykładzie Szczecina, **Katarzyna Jackowska** przedstawiła, w jaki sposób biuletyn może być wykorzystywany jako narzędzie marketingu turystyki cyfrowej w polsko-niemieckim regionie przygranicznym. **Torsten Kaden** z Interessenverband für Unternehmen der IT- und Internetwirtschaft w Berlinie i Brandenburgii SIBB zaprezentował publiczności tzw. wyszukiwarkę cyfrową - bazę danych, dzięki której regionalni przedsiębiorcy mogą znaleźć partnerów z sektora IT, a **Rafał Malujda** opowiedział o prężnie rozwijającym się szczecińskim Kłastrze ICT Pomorze Zachodnie.

W drugiej części wydarzenia młodzi przedsiębiorcy z Polski i Niemiec zaprezentowali swoje innowacyjne produkty. **Waldemar Wegner** z VR-Easy w Angermünde pokazał różne produkty dla sektora turystycznego oparte na chmurze, **Szymon Jeż**, cyfrowy przewodnik po mieście na smartfony, **Filip Bielicki** z Comdrev, elektroniczny system wypożyczania rowerów w Szczecinku, a **Daniel Czapiewski**, nowatorską aplikację, za pomocą której można bawić się poznając nadmorski Dziwnów.

82. Polsko-Niemieckie Forum Biznesu „Social Media and Digital Technologies in the Tourism Industry” pokazało, że digitalizacja oferuje ogromne możliwości dla branży turystycznej. Jednocześnie jednak stało się również jasne, że nadal potrzebne są wielkie wysiłki, aby wykorzystać istniejący potencjał twórczy.

Euroregiony połączyły siły!

W dniu 9 listopada br. w Domu Kultury w Küstrin-Kietz odbyła się **giełda partnerska**, skierowana do potencjalnych wnioskodawców Funduszu Małych Projektów Interreg V A czy Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży. Była to pierwsza, wspólna giełda zorganizowana przez Euroregion Pro Europa Viadrina (gospodarz spotkania) i Euroregion Pomerania.

Celem spotkania było znalezienie potencjalnego, zagranicznego partnera do realizacji projektów. W giełdzie uczestniczyło blisko 80 osób z polskich i niemieckich części obu euroregionów. Reprezentowali oni liczne stowarzyszenia, kluby sportowe, szkoły, domy kultury, muzea czy gminy. Spotkanie w trzech mniejszych grupach dało możliwość każdemu na przedstawienie się i krótkie zaprezentowanie swoich oczekiwań czy pomysłów na projekt. Już po chwili okazało się, że stworzyły się potencjalne „pary projektowe”. By móc bardziej szczegółowo omówić swoje pomysły, uczestnicy szybko podzielili się na mniejsze grupy i rozmawiali w kuluarach.

Giełdę otworzył wykład, którego tematem były działania marketingowe z jakich skorzystać mogą w swojej działalności samorządy i organizacje pozarządowe.

Wspólna giełda nie odbyła się przypadkowo. Przypominamy, iż wytyczne Funduszu Małych Projektów Interreg V A wdrażanego w naszym euroregionie, umożliwiają realizację projektów z udziałem partnera (a tym samym uczestników) z obszaru wsparcia Programu Współpracy Brandenburgia-Polska, który wdrażany jest właśnie na obszarze sąsiadującego z nami Euroregionu Pro Europa Viadrina. Kolejną taką giełdę, planujemy przeprowadzić w 2019 roku. Gospodarzem będzie Euroregion Pomerania.

Giełda partnerska odbyła się przy wsparciu Ministerstwa Edukacji, Młodzieży i Sportu Brandenburgii oraz w ramach projektu „Coaching VIADRINA” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG V A Brandenburgia-Polska 2014-2020.

Cztery dni pełne polsko-niemieckich spotkań i dyskusji

Przedstawiciele Euroregionu Pomerania - Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania jak Kommunalgemeinschaft Pomerania e.V. z Löcknitz, uczestniczyli w szeregu wydarzeń, związanych z tegoroczną edycją **Dni Współpracy Polsko-Niemieckiej w Szczecinie**.

Byliśmy obecni jako eksperci, uczestnicy paneli merytorycznych, wykładów i jako doradcy dla potencjalnych wnioskodawców, którzy chcieliby realizować projekty przy unijnym wsparciu z programu Interreg V A.

Dni Współpracy były cyklem czterech wydarzeń, które odbywały się w różnych miejscach Szczecina od 21 do 24 listopada. Każdy dzień poświęcony był innej tematyce, ale łączył je charakter polsko-niemieckich relacji.

Wydarzenie rozpoczęła „Konferencja Współpracy. Giełda kooperacji”, która zrealizowana została przy wsparciu z Funduszu Małych Projektów Interreg V A. W spotkaniu uczestniczyło ponad 300 uczestników z Polski i Niemiec. Tego dnia była okazja do dyskusji na tematy gospodarcze, możliwości finansowania transgranicznych inicjatyw oraz prezentację nauczania języka sąsiada.

Dyrektor Biura SGPEP, **Paweł Bartnik** wygłosił wykład wprowadzający nt. możliwości finansowania polsko-niemieckich projektów współpracy, a jego zastępczyni **Irena Stróżyńska** była ekspertem w panelu merytorycznym, dotyczącym form współpracy na rzecz rozwoju Transgranicznego Obszaru Metropolitalnego Szczecina. W trakcie konferencji działał punkt informacyjny, gdzie każdy mógł dowiedzieć się na co można otrzymać dofinansowanie z Funduszu Małych Projektów oraz jak poprawnie napisać wniosek.

Drugi dzień poświęcony był także kontaktom gospodarczym. Polsko - Niemieckie Forum Przedsiębiorców odbyło się pod hasłem „Rozwój kompetencji międzykulturowych w transgranicznym środowisku”. Forum towarzyszyły warsztaty z zakresu kompetencji międzykulturowych w ujęciu gospodarczym oraz społeczno-kulturowym. Spotkanie odbyło się w ramach realizowanego m.in. przez Miasto Szczecin, Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania i Kommunalgemeinschaft Pomerania e.V projektu „Centrum Usługowo-Doradcze w Euroregionie Pomerania wraz z Powiatem Märkisch-Oderland w ramach Interreg V A”.

Trzeciego dnia odbyła się Konferencja „Transgraniczna codzienność w naszym regionie”, czyli spotkanie poświęcone wymianie doświadczeń między przedstawicielami instytucji doradczych funkcjonujących na różnych pograniczach, a także między różnymi jednostkami, zajmującymi się współpracą polsko-niemiecką i rozwojem kompetencji międzykulturowych na różnych polach. Spotkanie zrealizowano w ramach projektu Miasta Szczecina i Kommunalgemeinschaft Pomerania e.V. z Löcknitz „Punkt Kontaktowo – Doradczcy dla polskich i niemieckich obywateli”.

Prelegentem i uczestnikiem dyskusji był tego dnia **Udo Hirschfeld**, zastępca dyrektora biura Kommunalgemeinschaft Pomerania e.V.

Dni Współpracy zakończyło sobotnie spotkanie poświęcone kwestii edukacji. W ramach projektu „Nauczanie języka sąsiada od przedszkola do zakończenia edukacji kluczem do komunikacji w Euroregionie Pomerania” realizowanego przez Miasto Szczecin przy wsparciu z Programu Interreg V A, odbyło się także szkolenie dla polskich i niemieckich nauczycieli. **Irena Stróżyńska** przedstawiła możliwości na finansowanie projektów edukacyjnych ze źródeł Funduszu Małych Projektów i Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Organizatorem 2. Dni Współpracy Polsko-Niemieckiej było Miasto Szczecin.

Nasz nowy projekt: Strategia dla Euroregionu

Kommunalgemeinschaft Euroregion POMERANIA e.V. (partner wiodący) i Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania (partner projektu) rozpoczęły w 2018 roku realizację nowego projektu pt. „Wspólnie tworzymy przyszłość Euroregionu Pomerania”.

Celem projektu jest opracowanie transgranicznej koncepcji rozwoju i działania, w tym powołanie organu doradczego, kwerendy danych i dokumentacji, wywiadów z ekspertami, konsultacji, sondaży oraz analizy SWOT.

Wyniki badań mają posłużyć za podstawę przyszłego okresu wsparcia, oferując euroregionalną strategię dla obszaru pogranicza, która zdefiniuje punkty ciężkości rozwoju na następne lata i zaproponuje możliwe założenia rozwiązań, pozwalające usunąć zahamowania i przeszkody rozwoju. Zadaniem projektu jest również analiza istniejących struktur Euroregionu Pomerania oraz porównanie ich z innymi transgranicznymi strukturami. W ramach projektu powstanie także transgraniczna, dwujęzyczna Euroregionalna Platforma Komunikacji. Portal będzie narzędziem, służącym do informowania mieszkańców obszaru przygranicznego o aktualnych wydarzeniach kulturalnych, imprezach sportowych oraz naukowych po obu stronach granicy, a także przyczyni się do umocnienia poczucia euroregionalnej tożsamości i budowania wzajemnej otwartości.

Projekt został dofinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Programu Współpracy Interreg V A Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna”. „Wspólnie tworzymy przyszłość Euroregionu Pomerania” (numer projektu INT120). Wartość dofinansowania: 254 001,25 EUR. Okres, na który przyznane jest wsparcie kończy się 31.05.2021 r.

Kolejne polsko-niemieckie projekty otrzymały dofinansowanie

Od sierpnia 2018 roku **Euroregionalny Komitet Sterujący**, który zatwierdza do dofinansowania projekty realizowane w ramach Funduszu Małych Projektów Interreg V A, odbył trzy posiedzenia: 30 sierpnia, 27 września i 29 listopada oraz zatwierdzał projekty w drodze obiegowej (korespondencyjnie).

W tym okresie zatwierdzono 37 wniosków złożonych przez polskich beneficjentów na całkowitą kwotę wydatków kwalifikowalnych **465 911,60 EUR (389 811,48 EUR EFRR)** oraz 14 wniosków złożonych przez niemieckich beneficjentów, na całkowitą kwotę wydatków kwalifikowalnych **238 007,86 EUR (154 343,65 EUR EFRR)**.

Następne posiedzenie EKS odbędzie się 19 lutego 2019 roku.

Przypominamy, iż nabór projektów w ramach Funduszu Małych Projektów jest ciągły i trwa do wyczerpania środków. Wszelkie informacje dotyczące tego, na jakie projekty można otrzymać dofinansowanie, jakie są wytyczne oraz jak złożyć wniosek znajdziecie Państwo na stronach internetowych partnerów projektu:

- dla niemieckich wnioskodawców: **www.pomerania.net**
- dla polskich wnioskodawców: **www.pomerania.org.pl**

Historie nieopowiedziane

Wnioskodawca: Fundacja Zatrzymać Czas

Partner Projektu: Land und Leute e.V

Koszty całkowite: 21 406,00 EUR

Dofinansowanie: 18 195,10 EUR

Projekt „Historie nieopowiedziane. Stettin – Szczecin 1945” to trzydniowe wydarzenie, które oparto na panelach dyskusyjnych z udziałem polskich i niemieckich pisarzy, świadków historii i historyków oraz zaproszonych gości. Projekt realizowany był w dniach 21-23.10.2018 w Szczecinie.

Tuż powojenny Szczecin to wciąż „historia nieopowiedziana”. Obok siebie mieszkali napływający do miasta Polacy, wywożeni stąd Niemcy i deportowani z polskich terenów wcielonych do Związku Radzieckiego Żydzi. Każda z tych społeczności ma własną pamięć historyczną. Czy możliwa jest wspólna pamięć historyczna? Uczestnicy wydarzenia szukali odpowiedzi na to pytanie.

Na program wydarzenia złożyły się dyskusje kularowe – „Niemcy, Polacy, Żydzi, Ukraińcy, Grecy. Współczesny przekaz najnowszej historii na przykładzie stałej ekspozycji Centrum Dialogu Przełomy w Szczecinie” – poprzedzone zwiedzaniem muzeum przez polskich i niemieckich gości.

Kolejnym punktem, był panel dyskusyjny – "Nikt nie jest u siebie? Polsko-niemieckie rozważania o Pomorzu." Punktem wyjścia do dyskusji był pokaz filmu dokumentalnego „Było sobie Pomorze” w reż. Michała Majerskiego, który został wyróżniony na Międzynarodowym Festiwalu Kinematografii Europy Środkowej i Wschodniej w Łagowie w 2018 r. Dokument opowiada o Pomorzu, kiedyś historycznym regionie, w którym do dzisiaj widać konsekwencje wymiany ludności, emigracji i podziałów.

Całość spotkania zamknął trzeci panel dyskusyjny, „Niemiecki Stettin – polski Szczecin. Czego jeszcze o jego przeszłości nie wiemy? Pamięć otwarta, pamięć zamknięta, kultura pamięci wspólnej.” Jako paneliści ze strony niemieckiej wystąpili: **Bernd Aischmann** i ze strony polskiej prof. **Marcin Zaremba**, Uniwersytet Warszawski, historyk, m.in. autor książki „Wielka Trwoga. Polska 1944 – 1947, **Andrzej Kraśnicki jr.**, dziennikarz, autor m.in. książki „Mój Szczecin”, dyskusje poprowadził **Andrzej Kotula**, znawca problematyki regionów granicznych.

W ramach projektu, powstał film „Stettin – Szczecin 1945” w którym znalazły się wspomnienia m.in. polskich i niemieckich mieszkańców Szczecina oraz wydana została, dwujęzyczna publikacja, na którą złożyły się teksty polskich dziennikarzy zajmujących się współpracą transgraniczną i historią regionu. Wydawnictwo oraz wydany na CD film trafił do uczestników wydarzenia, polskich i niemieckich organizacji pozarządowych, do szkół średnich, Centrum Informacji Turystycznej na Zamku Książąt Pomorskich oraz Centrum Dialogu Przełomy w Szczecinie.

Polsko-Niemiecka Orkiestra Szkół Muzycznych - Próby i Koncerty Jesień 2018

Wnioskodawca: Hansestadt Stralsund, Amt für Kultur, Welterbe und Medien

Partner Projektu: Zamek Książąt Pomorskich

Koszty całkowite: 24 100,00 EUR

Dofinansowanie: 20 485,00 EUR

W ramach Polsko-Niemieckiej Orkiestry Szkół Muzycznych, 60 młodych ludzi z Polski i Niemiec spotkało się pod przewodnictwem wykładowców, opiekunów i dyrygentów, aby wspólnie ćwiczyć i spędzić miło wolny czas. Uwieńczeniem projektu, był koncert w Pomorskim Państwowym Muzeum Muzycznym w Greifswaldzie.

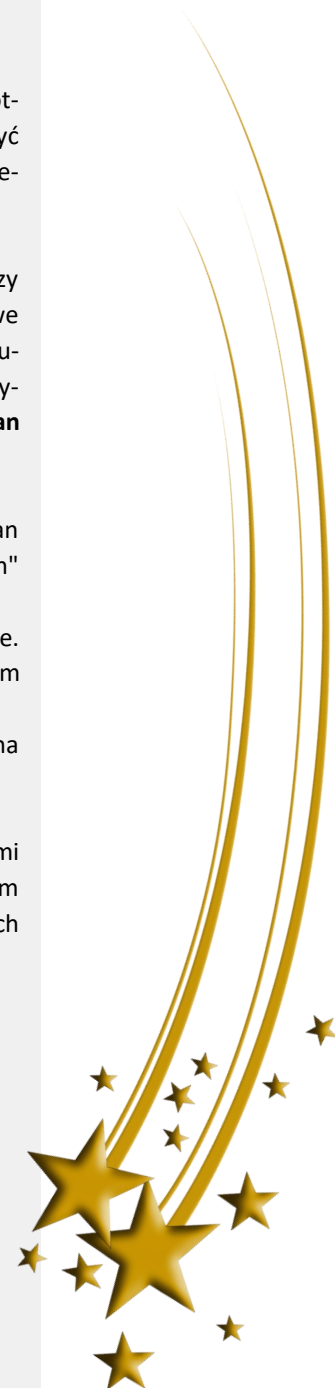
Członkami orkiestry są uczniowie szkół muzycznych z obszaru wsparcia programu Interreg, którzy zostali zgłoszeni i przygotowani do udziału w projekcie przez swoje szkoły muzyczne. Pięciodniowe spotkanie Polsko-Niemieckiej Orkiestry Szkół Muzycznych rozpoczęło się próbą z udziałem instrumentów: wiolonczeli, instrumentów dętych drewnianych, instrumentów dętych, skrzypiec I, skrzypiec II, altówki, wiolonczeli, kontrbasu i perkusji. Zajęcia poprowadzili wykładowcy i dyrygenci, **Jan Jakub Bokun** i **Wolfgang Spitz**.

Młodzi muzycy, przygotowali bardzo ambitny program koncertowy z utworami Ludwiga van Beethovena (uwertura do opery "Fidelio") oraz elementami bardzo popularnych "Suit orlezańskich" Georges Bizeta.

Koncert odbył się w niedzielę 14.10.2018 w Pomorskim Państwowym Muzeum w Greifswaldzie. Jako solistę można było usłyszeć szczecińskiego saksofonistę **Cypriana Szawrackiego** z koncertem na saksofon altowy i orkiestrę brytyjskiego kompozytora Ronalda Binge.

Na zakończenie koncertu Orkiestra Antonína Dvořáka zagrała wymagające wariacje symfoniczne na orkiestrę op. 78.

Polsko-Niemiecka Orkiestra Szkół Muzycznych promuje kontakty pomiędzy szkołami muzycznymi w Niemczech i w Polsce, ich uczniami i nauczycielami. Orkiestra jest nie tylko ważnym ogniwem w wieloetapowym szkoleniu młodych muzyków. To także wizytówka osiągnięć muzycznych młodych ludzi z Euroregionu, którzy regularnie koncertują.

Kultura budownictwa i turystyka na obszarach wiejskich wymiana doświadczeń

11 października 2018 r. **Centra Usług i Doradztwa Euroregionu POMERANIA** w Neubrandenburgu i Szczecinie, w ścisłej współpracy z **Landkreis Mecklenburgische Seenplatte**, zorganizowały polsko-niemiecką wymianę doświadczeń z 24 niemieckimi i 23 polskimi uczestnikami.

W ramach programu badawczego „Eksperymentalne budownictwo mieszkaniowe i rozwój miast” Republika Federalna Niemiec wspiera obszary badawcze, studia, inicjatywy i projekty pilotażowe. Te ostatnie mają na celu sprawdzenie, w jaki sposób można wzmocnić współpracę pomiędzy kulturą budownictwa i turystyką na obszarach wiejskich.

Pod tytułem „Meklemburgia - Strelitz - zabytkowa kultura budowlana w okresie przejściowym” powiat Mecklenburgische Seenplatte złożył w 2017 r. wniosek o dofinansowanie jako agencja wykonawcza projektu wraz ze swoimi partnerami, Meklemburskim Zrzeszeniem Turystyki Pojezierza Meklemburskiego, Stowarzyszeniem Turystyki Pojezierza Meklemburskiego, Centrum Informacji Turystycznej Kleinseenplatte GmbH oraz Izbą Architektów M-V.

W swoich wystąpieniach **Lutz Braun** nawiązał do ważnej historii architektury regionu Meklemburgii-Strelitz, na którą w XVIII/IX wieku szczególny wpływ miał architekt wielkiego księcia Fryderyka Wilhelma Buttela i która do dziś determinuje wygląd wielu wsi w południowej części Pojezierza Meklemburskiego (np. Zamek Mirow, ogród zamkowy z kościołem zamkowym w Neustrelitz, Zamek Hohenzieritz, gęsta sieć wiejskich kościołów).

Christin Drühl podkreśliła w swoim wykładzie, że w rozwoju turystyki w naszym regionie, turystyka w przyszłości musi bardziej koncentrować się na jakości niż na ilości. W ramach kampanii M-V 2019 zostanie przygotowany film wideo na temat kultury budowlanej, czasopismo turystyczne Mecklenburgische Seenplatte (nakład ok. 1 mln egzemplarzy), landing page (strona marketingowa) oraz wycieczka prasowa w dniach 9-12 maja 2019 r. i wiele innych.

Wspomniana "Książęca wycieczka" (Zamek Mirow, 3 Królewskie Pałace, Kulturquartier w Strelitz, Zamek Hohenzieritz) spotkała się z dużym zainteresowaniem **Ryszarda Kotli**, właściciela biura podróży "Kotla Travel" w Szczecinie. Chce on w 2019 roku przebyć tą trasę z zaproszonymi gośćmi. Uczestnicy spotkania, zwracali także uwagę na to, by strony niemieckich atrakcji, zamieszczały także tłumaczenie w języku polskim, gdyż niewielu polskich podróżników zna piękno i ofertę pojezierza Meklemburskiego.

Następnie **Albrecht Pyritz** oprowadził niemieckich i polskich gości po swoim domu. Wielokrotnie nagradzana dzielnica kulturalna Meklemburgia-Strelitz, która w imponujący sposób łączy starą i nową architekturę, znajduje się w centrum barokowego miasta Neustrelitz. Znajduje się w nim muzeum, biblioteka miejska, archiwum Karbe-Wagner (prywatne archiwum **Annalise Wagner** i **Walter Karbe** przeznaczone do użytku publicznego) oraz archiwum Teatru Państwowego Neustrelitzer. Wystawa z 800 eksponatami z ponad 300-letnią historią i ponad 20 stacjami medialnymi urzekła gości.

Świąteczne przepisy z Euroregionu

Tematyka świąteczna jest nam teraz szczególnie bliska, dlatego postanowiliśmy zorganizować wśród nas „mini konkurs” na najciekawsze potrawy wigilijne, jakie znajdują się podczas świąt na stołach pracowników obu biur. Być może zainspirujecie się Państwo naszymi propozycjami!

Życzymy Smacznego!

Śledziowa sałatka z mandarynkami (od mamy)

Jolanta Płachecka-Kopeć, Wspólny Sekretariat Programu Interreg V A

Filety śledziowe moczymy około doby w mleku. Następnie kroimy na drobne kawałki, dodajemy drobno posiekaną cebulkę.

Mandarynki rozdzielamy na cząstki i bez krojenia wrzucamy do śledzi, potem dodajemy jabłko pokrojone w kostkę i kukurydzę z puszki. Majonez (wyłącznie Winiary) mieszamy ze śmietaną, sokiem z mandarynek i przyprawą curry oraz posiekanym koperkiem. Do smaku można dodać łyżkę musztardy.

Danie jest kolorowe i smaczne. Jeśli ktoś lubi śledzie, to sałatką będzie zachwycony!

Pieczona gęś

Gabriele Petersen, biuro Funduszu Małych Projektów Interreg V A

Składniki: 1 gęś, 2 jabłka, 2 cebule, śliwki, bylica, sól i miód

Gęś umyć i mocno posolić. Następnie obrać i pokroić w ćwiartki jabłka i cebulę.

Nafaszerować gęś jabłkami, cebulą, śliwkami i bylicą. Następnie umieścić brytfannę z gęsią (podlana wodą) w piekarniku. Odwrócić gęś po połowie czasu pieczenia.

Około 30 minut przed końcem posmarować gęś miodem, by uzyskać piękny kolor i chrupiącą skórę.

Czas pieczenia ok. 3-4 godziny. Gęsiną podawana jest z ziemniakami albo kluskami oraz czerwoną kapustą.

Sałatka ziemniaczana

Składniki: 1 kg ziemniaków, 2 średnie szklanki majonezu, 4 gotowane jaja, 2 pomidory, 5 korniszonów, sól, pieprz, cukier, trochę posiekanego koperku

Ziemniaki ugotować, obrać i pokroić w plastry. Jaja, pomidory i korniszony pokroić w kostkę i wymieszać z majonezem. Doprawić solą, pieprzem, cukrem i koperkiem. Następnie wymieszać z ostudzonymi ziemniakami. Pozostawić na noc w chłodnym miejscu.

Sałatka ziemniaczana podawana jest z kiełbasami, kotletami mielonymi lub pieczonym schabem wieprzowym.

